

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Conclusio libri, & quis possit dici perfectus. Cap. xl.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

zolum, quod bono charitatis, & concordia debeat anteponi. Vnde ita res extrinsecas facias, & negotia tibi commissa disponas, vt tamen fraternam charitatem non ledas; sed cum aliorum etiam omnium iactura illam conferues. Quando contigerit vllum vestrum (inquit Beatus Dorotheus) mitti à me in aliquod ministerium, videritque imminere vel perturbationem, vel damnum, amputet illud, abijciat, amoveat, nec vobis inuicem nocentis, sed pereat potius ministerium, nec fiat, dummodò inter vos non fiant turba. Meritò quidem vir sanctus hoc suis discipulis præcipiebat; nouerat enim munera aut negotia cum charitatis detrimento administrata, Domino Deo placere non posse.

11. Illud etiam tibi persuade, nulla causa, quantumuis iusta videatur, iram aduersus fratrem esse admittendam. Ira enim ex qualibet causa concepta, oculos mentis excæcat, mensuram in verbis non seruat, & boni pacis, & charitatis extinguit. Aduersus peccata tua iram salubrem admittes, illud Davidis adimplés: Irascimini, & nolite peccare; quæ dicitis in cordibus vestris, & in cubiculis vestris compungimini. Erga fratres verò cor placidum & quietum aut semper tenet, aut saltem tempus comprimens, exterius ostēde. Non solum autem iram in corde tuo, sed etiam in corde fratris consopire procura: quod occasione abscissione, humili satisfactione, & mansuetis verbis efficitur: æqualiter enim perniciofa est charitati, siue in vno, siue in altero duorum excitetur.

Psal. 4.

12. Non longam vitam tibi promittas, sed reputa te quam citissimè esse moriturum, & affuesces iniurias & molestias fratrum ea animi tranquillitate tolerare, quam sine dubio retineres in vltima hora constitutus. Itaque quæ dicuntur, aut geruntur, respice, ac si ad te nullatenus pertinerent: vnde neque eorum affectione, neque omissione turbaberis. Sex ista postrema remedia Ioannes Cassianus his breuissimis, sed grauissimis verbis edocuit. Prima igitur sunt in contemptu substantiæ mundialis, & omnium, quas habemus, rerum despectione fundamina. Per quam enim iniustum, atque impium est, si post abrenunciata mundi, & omnium, quæ in eo sunt vanitatem, pretiosissimæ fratris dilectioni suppellex vilissima, quæ superfluit, præferatur. Secundum est, vt ita suas vniuersasque refecet voluntates, ne sapientem, atque consultum esse se iudicans, suis malis, quam proximi definitionibus obedire. Tertium est, vt sciat omnia etiam, quæ vilia ac necessaria æstimat postponenda bono charitati, & pacis. Quartum, vt credat nec iustis, nec iniustis de causis penitus irascendum: Quintum vt aduersus se iracundiam fratris, etiam sine ratione conceptam, eodem modo, quo suam curare desideret, sciens æqualiter sibi perniciosam alterius esse tristitiam, ac si aduersus alium ipse moueatur, nisi eam quantum in se est, etiam de fratris mente depulerit. Postremum illud est, quod generaliter vitiorum omnium preceptorium esse non dubium est, vt se de hoc mundo credat quotidie migraturum. Quæ persuasio non solum nullam in corde tristitiam residere permittet, verum etiam vniuersos concupiscentiarum ac peccatorum omnium comprimet motus. Hæc igitur quicumque tenuerit, amaritudinem iræ, atque discordiæ, nec pati poterit, nec inferre. Si nos hæc documenta diligenter custodierimus, & nos ipsos, & nostras voluntates vicemus, facile diuinæ gratiæ augmentum promerebimur, quæ ex his ad charitatem perfectam, siue ad vitæ spiritualis perfectionem perueniemus.

Cassi. col. 16. r. 6.

A *Conclusio libri, et quis possit dici perfectus.*

CAPVT XL.

His quæ diximus, constat perfectionem spiritualis vitæ, in ea charitate consistere, quæ (prout possibile est in hac vita) omnes virtutes, & omnia bona in mentem iuferat, quibus homo efficitur bonus: & omnia vera mala, quibus homo efficitur malus, scilicet peccata, & vitia, depellat. Atque adeo perfectionem non vnum simplex bonum esse, sed multiplex animæ bonum, vel (vt verius dicam) omne eius bonum, quo redditur absolute bona. Licet enim sola perfecta charitas, quæ scilicet potens sit hominem omnino componere, & efficaciter ad rectitudinem reuocare, sit substantia perfectionis, non tamen est perfectionis integritas. Sed hæc (vt diuus Thomas sapienter ait) ex omnium vitiorum depulsione, & ex omnium virtutum cætu, cumulòque constat. Et quemadmodum solis nomen, non primum ac nobilissimum astrum vtecumque significat, sed vestitum luce, circumdatum radiis, & ornatum splendore: ita perfectionis appellatio in charitatem quadrat, non certè in quamcumque charitatem pusillam, sed in illam, à qua nebula imperfectionum discesserint, & quam dona cœlestia circumsteterint, auxilia gratiæ efficaciter ad sanctè viuendum cinxerint; virtutes exornauerint. Perfectio fons est, cuius principium est charitas, virtutes riuuli, qui à fonte permanant. Totum quoddam est, scuius caput est charitas; virtutes aliæ reliquas partes, & membra constituent. Thesaurus animæ est, cuius præcipua gemma est charitas, & virtutes reliquæ in suo gradu ad thesaurum pertinere noscuntur. Sanitas est, cuius vis nobilissima est charitas, quæ à vita mentis, nempe à gratia procedens, potentiarum dominam voluntatem rectificat. Aliæ verò virtutes tanquam huius salutis partes, vel reliquas potentias fanat, vel propter alios actus ab amore distinctos, ipsam voluntatem afficiunt. Est ergo perfectio sublimissimum, ac præstantissimum donum Dei homini prærogatum, quo nulli vitio subiacet, & omne bonum virtutis habet, & veram mentis puritatem retinens, collum in omnibus diuinæ voluntati submittit. Quod donum primò & principaliter in charitate positum est, secundò & minùs præcipuè in omnibus aliis virtutibus, & earum solertissima exercitatione collocatum. Et eo quidem dono, vel potius donorum cumulo, Franciscus, Dominicus, Benedictus, Bernardus, Augustinus, Hieronymus, Stephanus, Laurentius, Petrus, & Paulus: & omnes alij (siue ad sexum masculinum, siue ad femineum pertinent) quos sanctos, & perfectos vocamus, fuerunt à Domino benignissima miseratione donati. Et ad idem donum consequendum anhelant, quotquot nunc in Ecclesia perfectionem sciunt, & veram mentis puritatem, ac sanctitatem exquirunt.

Quia verò certissimum est, & fide diuinitus immissa dictatum, semper sanctos & perfectos viros, in Ecclesia non solum fuisse sed & nunc esse, & in venturis quoque temporibus esse futuros (vna enim ex causis propter quas Ecclesia sancta dicitur, est quia sanctos habet, qui totius vitibus peccata fugiant, vitia damnant, affectibus prauis resistent) breuiter, quæ prolixè dicta sunt colligentes, ostendamus, quemnam sine vlla temeritatis, aut præsumptionis nota poterimus vocare perfectum. Mentè igitur fugamus hominem (& certè non fingimus, quoniam non paucos hæc à nobis dicenda præfates habet Ecclesia Dei) consideremus inquam hominem, qui vel à

D. Tho. 2. 2. q. 184. ar. 1. ad 1.

pueritia

pueritia sua, antequam sæculi miseria & iniquitates nouerit, vel postquam in peccata grauissima ac innumerabiles foeditates impeerit, incipiat Dei gratiam amare, & eius amicitiam, ac ius ad caeleste regnum ambire. Hic primum rectissima fide, & subiectione ad Ecclesiam Catholicam (extra quam nulli manet salus, nec spiritualis vita, quantum minus huius vitæ perfectio) ac sincerissima obedientia retenta, vniuersa peccata sua præterita, siue multa, siue pauca, siue maiora, aut minora, verissimo odio propter Deum suscepto prosequitur, & sacramento confessionis expiat, & per aliquod tempus relictis peccandi occasionibus (sicut Petrus, qui egressus foras fleuit amarissimis fletibus, & genibus diluit.

Luc. 22,

Statim odio sancto in seipsum concepto motus, atque incitatus, corpus suum, nimirum instrumentum peccati, ieiuniis, vigiliis, precationibus, flagris, ciliciis affligit, summa paupertate, & rerum temporalium penuria, & contemptione premit, vel aliis similibus satisfactionis operibus, & elemosynis (si potest) in pauperes erogatis, peccata & iniquitates suas, quibus diabolo famulatus est, iustitia, & penitentia exigente castigat. Mox in his operibus perseuerans, (quæ ad finem vsque vitæ iustus non deserunt, nisi manifesta necessitas corporalis infirmitatis id exigat, & tunc etiã non omnino discedunt) vitiis omnibus, quæ iteratione peccatorum acquisiuit, prolixum, ac immane bellum indicit: & ea omnia (Dei gratia adiuuante, quæ præcipua est totius huius operis causa, ac mirabilis transformationis effectrix) radicibus euellit, & funditus ex sinu sui cordis extirpat. Ita scilicet, vt gulam, luxuriam, auaritiam, indignationem immoderatam, accidiam, inanæ gloriam, odium, & superbiam ablegat, & omnes alias pestes ab iis tamquam à capitibus emanantes profliget.

Deinde affectus, & passiones suas concupiscibilem, & irascibilem, ac motus earum, non quidem interimit, sed comprimit, nõ funditus euellit (nec enim Spiritus sanctus, Stoicorum more, homines insensibiles facit, & passiones, quæ naturales sunt, omnino abolere contendit) sed mortificationis dono cohibet, & assidua eius exercitatione ad quamdam inexpertis minus credibilem pacem, & tranquillitatem traducit. Quis namque mundanorum audiens patetissimum lob tot miseris & calamitatibus impetrus, hæc tranquillè dicere, Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit ita factum est, sit nomen Domini benedictum: non admittetur? Quis eorū legens sanctissimum, ac eloquentissimum Cyprianum (vt alios omittam) nuncium mortis, sicut vitæ datorem audisse, & ipsam capitalem sententiam in se iniustissimè prolatam, quieto corde, serena facie, hilaritate, & cum gratiarū actione suscepisse, & sicut in rebus prosperis fieri solet, Deo gratias, respondisse; non obstupescat? At perfecti viri Spiritus sancti, potentiam & efficaciam in seipsis experti, non obstupescunt, quia optimè diuinorum donorum acceptione cognoscunt, quantam ille in suis mentibus contempionem terrenorum immiserit, quàm eximiam magnitudinem cordis obtulerit, quàm magnam affectibus suorum amicissimorum tranquillitatem concesserit. Qui licet ab aliquo saltem principio externo aliquando inquietentur, facillè tamen à gratia moderantur, & in priorem pacem, & requiem sine vlla difficultate reducuntur.

Iob. 1,

Vt autem perfectè prædictas passiones & affectus cohibeat, ac seipsum tamquam templum Dei, & aulam summi Regis exornet, virtutibus omnibus acquirendis insistit. Videas illum propter humilitatis

A studium seipsum abscondere, & dona sibi à Domino concessa prudenter occultare; sæculum irridere, honorem, ac gloriam humanam contemnere, & omnibus tamquam maioribus & melioribus libentissimè se submittere. Iam obedientiæ amore captus nullum opus non amplectitur, nullum laborem refugit, nullum onus à Prælati inunctum non promptissima voluntate suscipit, proprium sensum abnegat, & voluntatem proterit, vt se definitionibus aliorum accommodet, & maiorum voluntates, ac iussa perficiat. Iam mansuetudinis, & patientiæ desiderio ardēs contumelias silens audit, iniurias latus admittit, honoris iacturam, facultatum damna, & corporalis salutis detrimenta gaudio repletus sustinet, & in rebus aduersis, vt Christum crucifixum imitetur, tamquam in rebus prosperis & iucundis exultat. Iam purissimæ castitatis dilectione motus, sensus suos rerum corporalium imaginibus exiit, corpus atterit, & motus antea insurgentes disciplinæ censura, & spiritu deuotionis consopit: dulces corpori cogitationes, & ineptas phantasias, quibus Dæmon eum ludificari conatur, penitus ablegat, & velut caro caelestis, aut spiritus terrestris in omnibus sui generis, quibuscum conuersatur, non corpus attendit, sed spiritum & Dei imaginem considerare, & oculis internis videre persistit. Breuiter, nulla est virtus cuius naturam non solerter inquirat; nulla, quam non in magno pretio habeat; nulla, quam non amet, quam non internis actibus, & operibus externis exerceat, quam non habere gestiat, & non possidere, ac sibi in sponsam adiungere concupiscat.

C Hic felix homo diuina luce perfusus, & doctrina sanctorum eruditus, istius veritatis notionem assequitur; præstantissimum scilicet vincendarum passionum remedium, & assequendarum virtutum instrumentum orationem esse, ac intimam familiaritatem cum Deo, vt pote, quæ intellectum illuminet, voluntatem inflammat; cogitationem purificet, appetitum componat, corpus ipsum emundet, & mentem penitus caelestibus arcanis immergat. Hoc ergo validissimum armorum genus, ad veterem hominem exuendum, & nouum induendum, incredibili desiderio sibi adiscendum inquirat. Longissima temporum spatia, quæ sibi ab obedientia & castitate permittitur, orationis & contemplationis studio concedit. Ibi miseria labentis sæculi meditatur; redemptoris gesta contemplantur; Beata virginis, & sanctorum vitam admiratur; beneficentia largissima Creatoris in se collata recogitat; diuinas perfectiones purissimis mentis oculis intuetur, & mysteria sacrae Scripturae considerat. Ibi mundanorum cæcitate desert, iniquorum miseria, & calamitates deplorat; sæculi stultitias, & fatuitates irridet; peccata præterita à se commissa abominatur; quotidianos defectus præsentis luget; odium sanctum aduersus seipsum concitat; virtutes exoptat, postulat, & intercessionem communis matris, ac sanctorum efflagitat, & vt oblata bene operandi occasione, se agilem, & pronum inueniat, innumeris modis interius exercet. Ibi Deum suum omnium bonorum originem tenerrimè amat, & præ amore deficit, & præ desiderio diuinæ bonitatis assequenda liquefit. Iam de suadulcissimi sponsi bonis gaudet; iam in consideratione diuinarum perfectionum exultat; iam ob iniurias Domino ab iniquis illis contristatur; iam omnium iniquorum, & infidelium conuersionem; & diuini nominis gloriam, & exaltationem desiderat; iam de bonorum profectu spiritali, aut perfectione lætatur; iam incomprehensibilem maiestatem indicibili exultatione collaudat; iã tanti regis præcepta, atque

consilia

consilia adimplere constituit; iam diuinæ voluntati se totum, & omnia ad se pertinentia in tempore & æternitate submittit: iam creata exhorret, visibilia relinquit, humana transcendit, seipsum deseruit, & in Deum intellectu, & affectu, & imitatione verissima transire festinat.

His omnibus, tum externis, tum internis virtutis studiis, diuina gratia, & sacramentorum frequenti susceptione fulcitur, charitas adeo crescit, adeo robusta & fortis efficitur, vt fructus illos suauissimos superius commemoratos emitat. Nam & talis esse conspicitur, vt mentem puram & illibatam reddat, quæ ne leuissimas quidem maculas in se perseuerare sustineat; vt vniuersa mundana contemnat, & tamquam vilissima stercore abiciat; vt affectus semper quietos, prout hæc vita fert; & minimè perturbatos teneat, nec motus inordinatos aliquando permittat, vt linguam moderetur, atque restet, non solum ne ad noxia & perniciofa desectat, verum etiam, ne vana aut otiosa, aut ab studio virtutis aliena profundat. Tam circumspècta est, vt vel leuissimas cogitationes auertat, & nihil nisi purum & sanctum, cogitandum suscipiat; tam ardens, vt nullis obsequiis iam factis fatiatur, sed semper novos labores aggrediatur, nouas adinventiones excogitet, noua obsequia, ac famulatus in Dei honorem faciendos inueniat; tam sollicita, vt vniuersas virtutes exsuscitet, & ad actus sibi proprios exercendos impellat; tam sapiens, vt omnia, aut actionis aut contemplationis opera pulcherrimè præferat, & omnibus debitis circumstantiis exornet, ac omnibus numeris absoluta perficiat. Hæc profectò molestias & aduersitates patienter tolerat; vires hominis eam habentis in vnum colligit & ad arcem mentis, vbi Deus habitat, amanter inuitat; voluntatem creatam, increatæ voluntati in omnibus subiicit; & ita hominem mutat, vt iam ipse non viuat, sed Christus viuat in eo, & in Deum quodammodo conuertit, atque transformat. Tandem eousque procedit, vt Deum ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente, ex omnibus viribus, ex omni virtute, ex omni fortitudine diligit, & nihil nisi in ipso & propter ipsum diligendum, aut complectendum existimet. Hæc charitas est (vt verbis Pauli, & expositione Richardi Victorini simul vtat) quæ sola in aduersis non deficit, quia patiens est; quæ iniurias non rependit, quia benigna est; quam felicitas aliena non cruciat, quia non æmulatur; quam conscientia mala non pungit, quia non agit perperam; quæ honore non extollitur, quia non inflatur; quæ præesse non nititur, quia non est ambitiosa; quam cupiditas non coarctat, quia non querit, quæ sua sunt; quam iniuria non prouocat, quia non irritatur; quam sinistra suspiciones non fœdeant, quia non cogitat malum; quam aliena mala non lætificant, quia non gaudet super iniquitate; quam errores non cæcant, quia congaudet veritati; quam persecuciones non frangunt, quia omnia suffert; quam perfidia non indurat, quia omnia credit, etsi non omnibus; quam desperatio non absorbet, quia omnia sperat; quam intolerantia non deiicit, quia omnia sustinet, id est, omnia de Deo promissa patienter expectat; quam mortis separatio non intercidit, quia numquam excidit. Talis est charitas, quam Deus in misericordia largissimus suis interdum amicis concedit.

1. Cor. 13.
Richa. de
gradibus
Charita-
tis. c. 1.

A Vir iustus hac eximia charitate ditatus, & ultra quam dici potest cohonostatus, & Deo deuotus, sibi verò ipsi rigidus censor existens, incipit in proximos beneficentia opera deriuare, & eos sicut seipsum diligere. Diligit illos sicut seipsum, quia quod vult vt faciant sibi homines, & ipse efficit illis & quod sibi non vult fieri, neque ipse alteri facit. Diligit proximos sicut seipsum, quia illos siue sanguine iunctos, siue extraneos, & siue ignotos, siue cognitos, siue amicos, aut inimicos, tenerrimo amore prosequitur, & contilio, ope, & bonis (pro sua possibilitate) coadiuuat. Diligit eos sicut seipsum, quia neminem temerariè iudicat, sed aliorum dicta aut facta, si ad se ratione officij non pertinent, amanter excusat; quia nemini obloquitur, sed omnes in eius ore boni sunt; omnes prudenti ratione defendit, & oblata necessitate, laudationibus extollit: quia neminem prauis exemplis lædit, sed cunctos puritate ac circumspèctione vitæ suæ ad omne bonum faciendum, & omne malum fugiendum, instigat. Diligit sicut seipsum, quia imitatur Christum verissimum amatorem, sic alios amans, sicut ab ipso dilectus est. Amat proximos verè, quia non amat eorum bona pro vt sibi vilia, sed eos ipsos, prout sunt imagines Dei. Amat efficaciter, quia dilectionis affectum, opere & veritate declarat. Amat circumspèctè, quia maiora proximorum bona principalius querit, & minoribus anteponit. Amat spiritualiter; quia non animam propter corpus, sed corpus propter animam, & tamquam animæ domicilium respicit. Amat gratuito: quia ex suo amore ab aliis nullum beneficium sperat. Amat vtiliter: quia omnibus quantum potest beneficus & fructuosus existit. Amat perseueranter; quia nulla violatus iniuria à dilectione discedit. Amat mansuetè; quia iniurias sibi à proximis illatas, leniter sustinet. Amat violenter: quia propter alios sua commoda, aut suam salutem corporalem, cum opus est, negligit. Amat dulciter; quia omnibus, vt eos lucretur, se sine vllò detrimento propriæ virtutis accommodat. Amat ordinatè: quia meliores & sanctiores, si aliqua naturalis ratio contrarium non dicit, minus perfectis & peccatoribus præfert. Amat denique sublimiter: quia omnibus cælestia bona exoptat, & ad æternæ beatitudinis assequutionem iuuare festinat. Qui ita Deum & proximum diligit, & seipsum omnibus virtutum floribus cingit, & ab omni malo, ab omni affectu inordinato, ab omni inepta cogitatione (prout in hac vita fieri potest) purum illibatūque custodit, & vitam suam hac ratione componit, vt non ad horam, sed ex habitu, & promptè ac faciliter ista omnia, quæ diximus, Dei gratia copiosissima sultus retineat; hic vir perfectus, & sanctus est, iam infantiam vitæ spiritualis nescit, profectum ignorat, aut omnino præterit, & perfectionem ipsam ac sanctitatem acquisiuit. O beatum illum religiosum, & rerque quaterque beatum, qui tam efficacia auxilia recepit, & tam sollicitè laborauit, & tam ardentè suam salutem operatus est. Quia finem cuius gratia sæculum dereliquit consequutus, perfectis annumerabitur, incomprehensibilibus bonis, & diuinis illustrationibus in hac vita cumulabitur, & in futura, sedem inter magnos & inter nobiles curiæ cælestis accipiet.

* * *